

Olasz diákok Szegeden

A Ságvári Endre gyakorlati általános iskola két év óta gyümölcsöző kapcsolatot tart a padovai Scuola Media Zanella iskolával. Az idén az olasz diákok látogatnak el Szegedre. A nyolcnapos programban a vendégek megtekintették az ópusztaszeri emlékparkot, ellátogattak Hódmezővásárhelyre, fogadta őket a városi tanács elnöke. Országnéző programjuk során Kalocsán, Gödöllőn, Budapestben, Kiliántelepen, Tihanyban, Keszthelyen, Buzsákon és Szántódpusztán ismerkedtek a magyar táj jellegzetességeivel, majd

szombaton a délelőtti órákban hazautaztak Padovába. Az indulás előtt Franca Di Candia Lovascio, a Zanella iskola igazgatója így nyilatkozott: — Másodszor voltunk Szegeden, s egy pillanatra sem volt honvágyunk, hiszen úgy éreztük magunkat mind odahaza. Csalódatos és gazdag programot szerveztünk nekünk a szegedi iskola vezetése. Nemcsak az Önök nagyon nehéz nyelvét gyakorolhattuk többkevesebb sikerrel, hanem felejthetetlen és elválaszthatatlan barátságok is szövődtek. Alig várjuk, hogy

jövőre Padovában viszonzhassuk ezt a felemelő magyar kedvességet, vendégszeretetet!

Somogyi György a gyakorlati iskola olasz tanára. — Nagyon örülünk ennek az olasz kapcsolatnak, hiszen rengeteget profitálunk abból, hogy 8-10 napot minden második évben Olaszországban tölthetünk diákjainkkal. Ez idő alatt szinte többet sajátítanak el a nyelvből a tanulók, mint egy éves kemény iskolai tanulás alatt. Ezek a csereprogramok arra is alkalmasak, hogy két nép fiataljai közel kerüljenek egymáshoz, megismerjék két nemzet történelmi múltját, s ezáltal becsülik is egymást.

B. L.

Vadak között — vadasparkban

Be kell vallanom, szélmalom hittem támadni néhány esztendője, mikor a sokadik társadalmi munkát hirdették a készülő szegedi vadasparkba. El-elejtett megjegyzések, amelyeket hallottam, önkéntelenül is: mi a jó... kell szaggatni a gázt, ha ügyis kinő; mire az egész...; soha többet nem paliznak be ilyen marhaságra... satöbbi. Valóban kilátástalannak tetszett minden, a vérhólyagot törő „értelmetlen” munka, a szünyoginvázió, a szűrés akác. Mondom: minden.

Azután mégis igazott a téma. Mi lett a befektetett energiával? Kell nekünk a vadaspark? Akadt-e még háló, amivel ismételtelen be lehetett fogni a társadalmi munkásokat? Egyáltalán, mi változott, történt-e valami?

Hála a sorsnak, ma már negyvennél több állatfajt gondolnak a szegedi vadasparkban. Akadt sikerélmény is, úgy a gyerekeknek, felnőtteknek, mint a park gyarapításán fáradozóknak. Egyszer volt kíváncsiság-eredklődés próba, éspedig augusztus 20—22. között. A vizsga sikerült: három nap alatt közel tizenzen csodálkoztak rá a sülökre, az emukra, a sakálókra, tevékre, lámáira. És még ki tudja, hány fajta állatra.

Láthaták a gyerekek (persze a felnőttek is) a játékos majmok, a világ legkisebb óriáskigyókat (nem szójaké) a királypitont, amely másfél méteres, és karvastagságú, de gyönyörködhetnek az almazöld leguánban vagy lágú hejú teknőcökben is.

Van látnivaló bőven már is, ám a környezetre ráfoghatatlan, hogy minden igényt kielégít. Nagyon szép úttörőket, teret, járdát már mutat a 40 hektáros szabadidőpark, amiből 18 és fél hektárt be is kerítették vadasparknak.

— **Honnan az alapötlet, hogy legyen Szegednek vadasparkja, pontosabban szabadidőközpontja?** — Ezt Egyházi Istvánról, az újszegedi Vidám Park igazgatóhelyettesétől kérdeztem.

— Két éve lesz lassan, hogy a tanács elhatározta a létesítést. A legjobb helyet jelölték ki erre, ide a Tolbuhin sugárút—Szabadkai út—vasúti töltés közötti területre. Gyönyörű tölgyesben, csöndben, és ami a legfontosabb, ebben a környezetszennyezett világban tiszta, egészséges környezetben. — **Nehezen halad a munka...**

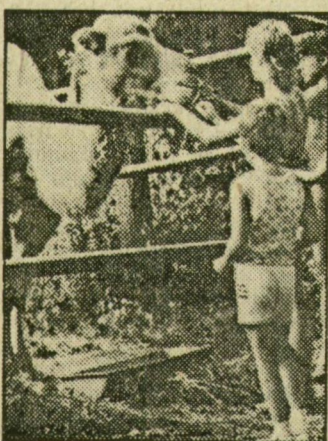
— Elsőbb is, köszönöm a sok-sok társadalmi munkát. Ha az nincs, most nem büszkélkedhetnék. Nehezen halad? Igen. Sajnos. Mind kevesebb a pénz, de amit tudunk, azt megoldjuk a lapos pénzürcével is.

— **Elcsépelhet az, hogy ha elkezdenek valamit, azt egyszer be is fejezik. Ezáltal is így lesz?**

— Biztosan.

— **Honnan ez a meggyőződés?**

— Biológiaszakos tanár vagyok. A Madách utcai iskolában tanítottam. Mun-

Tevenezőben a szegedi vadasparkban

kám során láttam a diákok érdeklődését. Úgy hiszem, annál szebb érzése nem lehet egy pedagógusnak, mint ha oktatott tantárgyát megszeretik a gyerekek. Csináltam is az iskola alagsorában egy mini állatkertet, de akkor az is elég volt. Ha megnyithatjuk ennek a parknak a kapuit, itt is lehet, és kell is majd biológiai szakköröket szervezni, hogy a tanulók ne csak könyvből, rajzokból ismerjék meg környezetünk részeit.

— **Jó elképzelés, de mindent hogyan tudják majd megvalósítani?**

— Lesz egy tárgyalónk, ahol taníthatják a pedagógusok az elméletet, úgy, hogy ott lesz (és már van) pár lépésre a gyakorlat. Szeretném, ha videofelvételeket is készítenének, amelyeket kölcsönvehetik az iskolák, vagy a tanárok itt forgathatnak felvételeket az állatok életéről, a növényekről.

— **Jó az ötlet, különösen úgy, hogy sajnos, sok gyerek a városban született-nevel-**

— A nagy múltú, egész Európában meglehetősen jó hírrel rendelkező versenyen, úgy tudom, harmincegy kórus, körülbelül 1450 énekes lépett föl — mondja Rozgonyi Éva, a Bartók Kórus vezetője. — Eléggé „izmos” mezőny indult...

— **Hogyan került a szegedi együttes Arezzo-ba?**

— Ugy, hogy a Kórusok Országos Tanácsa kijelölt bennünket a részvételre. A külföldi versenyeken történő indulás mindig így megy... Első ízben vetültünk részt a „Guido D'Arezzo” nemzetközi kórusversenyen.

— **Ez utóbbi név, az Arezón túlmenően, némi magyarozatra szorul...**

— Az úgynevezett Guido-alapítvány rendezte a versenyt. Arezói Guido bencés pap volt, aki Paulus Diaconus Szent János-himnuszának első sorában az emelkedő kezdő szótagok alkalmazásával-elnézve féltetve tulajdonképpen a maig használatos európai szolmizációs rendszert alkotta meg.

— **Miben állt a már említett „izmos” mezőny ereje?**

— Hivatalosan csak

kedett, talán még a házi állatokat sem ismeri fel.

— Igy igaz, de ezeket csak mint lehetőségeket említettem. Gondolni kell a szülők-re is. Olyan kiszolgálóhelyiségeket is ki kell építeni, ahol a szó igaz értelmében vendéglátó is tudunk látni. Etelekre, italokra, édességekre gondolkodok. Meggyőződésem, hogy nyugodt, talán jobb kifejezés, nyugtató, hétvégi programokat lehet szervezni gyerekek, felnőttek egyaránt.

— **Mikor kopogtathatunk a vadaspark kapuján?**

— Nagyon remélem, hogy a következő év tavaszától.

Végül jut eszembe: a gyermeknapon volt állatkerti vetélkedő Kaposvár és Szeged között a tévében, akkor melegében rengeteg felajánlás hangzott el Szeged-ről is. De... Csak úgy igazi az is elég volt. Ha megnyithatjuk ennek a parknak a kapuit, itt is lehet, és kell is majd biológiai szakköröket szervezni, hogy a tanulók ne csak könyvből, rajzokból ismerjék meg környezetünk részeit.

Néhány gyermek azonban hű volt önmagához. Tegnap háromjuddal találkoztam a majomházban: Guti Henriettával, Verebelyi Mariannal és öccsével, Balázssal. Ők Ujszegedről járnak ide takarítani. Hogy miért? Tartalmas választ adtak: — Közlebb legyünk az állatokhoz.

Végül még egy dolog, amit talán még csak sügni illik: a szombati lapunkban látott ötös tigrisikrek közül kettő az elválasztás után Szegedre került...

Acs S. Sándor

Arezzo virágai

Miként már beszámoltunk róla: az augusztus 26—30. között az olaszországi Arezzóban megrendezett kórusversenyen a szegedi Bartók Kórus a kamarakórusok kategóriájában harmadik, a vegyes kariban első díjat kapott, és elhozta Arezzo város nagydíját, Guido D'Arezzo egyedi tervezésű bronzszobrát.

amatőregyüttesek léphetek föl, riasztónak tűnt mégis, hogy akadt néhány nagyon „hangbajnok” társaság is. A zsüri viszont, úgy gondolom, a zenei megfogalmazást, a légkört, teremtést, a stilusúságot tartotta a legelőbbre. Hogy két kategóriában ilyen első díjat kaptunk, mondanom sem kell: nagyon nagy jó érzéssel jöttünk le a színpadról. Mendelssohn Trauergefang és Poulenc Marie című művét adtuk elő, a Romantika és a huszadik század kategóriában, s a közönség — a különben oly jellegzetes mediterrán derűvel, a produkciók alatt végig csacsogó-csivitelő, ki-bejárákáló olasz publikum — döbbent csöndben hallgatta a (köz- tündben szólva, nem a legnehezebb és nem a „leglát-

Stukker

Nos, igen, a stukker. Hagyján, hogy van, de mindig valakinél van. És mindig rossz kézben. Görgey Gábor Komámasszony, hol a stukker? című darabja arról szól, ha tetszik, az az „üzene”e”, hogy a fegyverek — s az ember — természetü máz csak ilyen: akinél a fegyver — a hatalom — annak létformája az erőszak. A stukker terjeszti a ragályos kórt, érintése veszélyes; amíg csak létezik, nincs menekvésünk, úgy érezhetjük magunkat, mint egy robbanószerkezettel felszerelt körhintában, egyszer lent, másszor lent, de sose tudhatjuk, mikor robban, s nincs kiszállás... Komor dolgok, nemde?

Alighanem: lehetnének. Ám Görgey Gábor színházában vidám a hangulat. Akár egy valódi körhintán, vagy hullámvasúton, amint a mélység felé rohanvást meg-megerint bennünket a félelem, de elhessentjük nevetünk: *nem komoly*... *Élményünk a játék*, s az emlékeink róla illékonyak.

Ha a fontiekből az hallatszanék, hogy ime, megingt egy kritikus baklövés, „jobb lett volna, ha...”-tipusú számokérés, annak kutatása egy idestova 20 esztendő színdarabban, mit nem szándékoztak bealrni — mea culpa. Mindösszesen arról van szó, hogy az óhatatlan nézői kérdésre: *miért nem érint bennünket mélyen, miért nem kelt bennünk nagyobb visszhangot* a darab gondolati anyaga — megpróbáltunk válaszolni. A hatalomkór természete, az erőszak mechanizmussai, s a félelemben élő kiszolgáltatott reakciói, magatartásformáik, viselkedésük — mind-mind ismerősek nekünk. Széles a skála, számos a variáció, mégis tudunk mindről, sajnós. Csakhogy: ha ennyire hangsúlyozottan időtlenül, kortalanul, valahol, valamikor, tehát általánosságokban, elvontságokban sora-

koznak előttünk a variációk, nehéz a mélyebb érzékelés, lehetetlen az azonosulás. A hatalom és a kiszolgáltatottság konkrét viszonyrendszerre, a meghatározott külső összefüggésekre (adott kor adott erőviszonyai) nélkül a példázat az marad, ami, elvont beszéd, mely igaz, de nem valódi. A pisztoly megmarad színházi kellékek, s félelem helyett a színpadi-as ijesztgetősdín mulatunk.

De hát miért ne? Bizony, jól mulatunk, ha nem igyekszünk mindenáron olyasmit megtudni ebből a játékából, ami nincs benne

Az évad első bemutatója a Kisszínházban

Cuki a Múltóságost végzálja, K. Müller assisztál

(konkrét érvényességeket a hatalom természetéről). Mert az ismerős szentenciák igen mulatságosan és invenciózusan adatkant elő. A színpadi törvények fölényes ismeretében készült már ez a Görgey-darab is (még egyszer hangsúlyozzuk: egy híján 20 évvel); pontosan szerkesztett, dialógusai, mint a fogaskerek, s az átmenetek, a játék realista, sőt erőteljesen naturalisztikus részleteiből az abszurdig vitt groteszkekbe oly olajoztak, zökkenésméletesen könnyedsimák — csak úgy röpdül velük a néző, sehol az a stílusterésekre oly érzékeny sznob indulata.

A „nyelvzékeny” dűskálhat a leleményekben, csodálhatja az írói nyelvteremtő erőt; a „szituáció-mániás” valósággal dözsölhet, az „atmoszféraigényes” bámulhat: a textus, a helyzet, a játék egymásnak megfelelője nem tévesztenek hatást. Naná, a rendező Görgey Gábor messzemenően az író Görgey Gábor összes erőneinek lehetséges leghatásosabb fölmutatására törekedett, és szép sikerrel valósult meg a szándék.

A „Stukkerben” mind az öt szerep — valóságos jutalomjáték a színesnek. A példázat természete szerint mindannyian „sűrítmenyek”, egy-egy társadalmi réteg, csoport gondolati és viselkedésszabályainak közvetítői, amolyan hazai archetipusok. Molnár Zsuzsa igen jól funkcionáló, tértől, időtől függetlenített, külvilágtól elzárt színpadi szobájában naturalis, mégis az időtlenséget, pontosabban minden időnk jelenlenségét sugalló kellékek között játssza el kisdéd játékait a stukkerrel — Cuki, a szuzsateréből. Kaszás Géza illúziókeltő lumpen, abból a

város, Pescara és a franciaországi Tours képviselője is. Hát, majd meglátjuk...

— **Idén, ha jól tudom, hűszéves fennállását ünnepelheti a kórus, nemrégiben harmadszor kapták meg a Kiváló együttes címet, most az arezói stukker. Hogyan tovább?**

— Az alapító Kardoss Pál, ceglédi születésű léven, nevé kívánja fölvenni az ottani vegyes kar, s a névadó koncentre meghívtak bennünket. Előbb ott, majd a zenei világnap alkalmából itthon, Szegeden lépünk föl.

Már elköszönnék, amikor gyönyörű virágcsokron akad meg a szemem. Ritkán látni lakásban ilyet.

— A gálakoncerten egy hölgy az első sorból az igen szép dekorációból egy szál piros flamingó virágot, egy fehér dupla margarétát és azt az óriási zöld levelű csokorba fonta. És föltette nekünk a színpadra.

— **Sokatmondó gesztus, — Meg is hatódtunk tőle. És tudjuk is, mire kötelez.**

D. L.

Sulyok Erzsébet